

The following document has been digitally signed. Information of signers and documents

Document

Fingrid Oyj:n lausunto
talousvaliokunnalle HE 42-
2025 uusiutuvan energian
lupamenettelylaki (ID
512113).pdf

Filename

b2bacd00a78f1da3ff199bf074d698bb5c0d9a1e83a19d3c22a6a6c5f70dacd51597
58476ef43d749e8cd834c5a0dcf6fb252619e08fccfbc662fc3f9165b68e

Checksum

Signed by:

Jussi Jyrinsalo

Name

Authentication method: email, SMS-authentication

Signing method: Genericoidc

johtaja,
Fingrid Oyj

Company

17.5.2025

Date

Using the link below, you can verify the authenticity of the file

When a process has been started strong hash(SHA-512) has been calculated of all of the documents which belongs to the process. With verify link you can ensure that document you are holding is the same which has been attached to the process at first point.

<https://sign.fingrid.fi/verify.cgi?link=kkTfqkXZdX38rtpm29FxOmf90KVmeetru3D3UdLCnoEeimyr0V>

16.5.2025

Eduskunnan talousvaliokunta

Viite: Lausuntopyyntö HE 42/2025 Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain, ympäristövaikutusten arviointimenettelyistä annetun lain 3 ja 5 §:n sekä luonnonsuojelulain 35 §:n muuttamisesta

Suomen kantaverkkoyhtiö Fingrid Oyj (jatkossa Fingrid) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä.

Fingridin toimintaympäristö

Fingridin rooli on kriittinen sähkön tuotanto- ja kulutusinvestointien toteutumiselle ja kantaverkon merkitys keskeinen Suomen kilpailukyvyn kannalta ja energiantensiivisten investointien houkuttelemisessa Suomeen.

Kyseisen lakiesityksen tavoitteena on käytännössä RED III direktiivin toimeenpano. Direktiivi sisältää välttämättömiä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön esim. määräaikojen osalta, mutta myös joustavia ohjeita kansalliselle lainsäätäjälle. Esimerkiksi kantaverkon voimajohtohankkeiden lupamenettelyjen sujuvoittamista ei tämä lakiesitys kuitenkaan toteuta.

Olemme useasti esittäneet vihreään siirtymään ja strategiaan hankkeisiin perustuvaa etusijamenettelyä kantaverkon voimajohtohankkeille. Etusijamenettelyn lisäksi pidämme tärkeänä voimajohtohankkeiden lunastuslupakäsittelyn resursoinnin lisäämistä edelleen. Käsityksemme mukaan käsittelyä odottavien lunastuslupien kokonaismäärä on jatkanut kasvuaan huolimatta jo toteutetuista resurssilisäyksistä. Lisäksi lunastusluvan maksullisuutta tulisi harkita, mikäli se edistäisi lupakäsittelyn riittävää resursointia

Määräaikoihin sisältyvät lupamenettelyt ja lupamenettelyn kattavuus

Uusiutuvan energian tuotantohankkeet

Fingrid esitti aiemmassa lausunnossaan hallituksen esitysluonnokseen perusteet voimajohtojen lunastuslupamenettelyn välttämättömyyden lisäämiseen uusiutuvan energian lupamenettelylain 9 §:n mukaisiin määräaikoihin. Jatkovalmistelussa muutos hyväksyttiin ja lunastusluvut ovat nyt osittain sisällytetty lopulliseen hallituksen esitykseen, mitä pidämme hyvänä.

Yleisin vaikutus tällä on silloin, kun uusiutuvan energian tuotantolaitoshanke tarvitsee muita lain piirissä olevia lupia, jolloin nopean kehittämisen alueen ulkopuolella oleva kahden vuoden määräaika saattaa tulla vastaan. Viimeisimmät valtioneuvoston Fingridille myöntämät lunastusluvut ovat olleet käsittelyssä n. 20 kuukautta.

Hallituksen esityksen 9 §:n 1 momentin 12 kohdan mukaan määräaikoja sovelletaan siis myös *"eräiden ympäristön käyttöön vaikuttavien hankkeiden lunastusluvasta annettuun*

16.5.2025

lakiin perustuvaan lunastuslupamenettelyyn, jos ne koskevat uusiutuvan energian tuotantolaitoksen liittämistä verkkoon.”

Nopean kehittämisen alueilla, yhden vuoden määräajan myötä voimajohtohankkeen luvitus näissä hankkeissa tosiasiallisesti siis voisi nopeutua nykyiseen verrattuna.

Mutta, voimajohtohankkeet, jotka mahdollistavat nopean kehittämisen alueen hankkeiden kantaverkkoon liittämisen tulisi myös kuulua 12 kuukauden määräajan soveltamisen pariin, vaikka voimajohdot eivät itse sijaitse nopean kehityksen alueella. Näin helpotettaisiin nopean kehityksen alueiden rajausta vain tuotantoalueille, ja samalla varmistetaan niiden sujuva kantaverkkoon kytkeminen. Nopeutetulla määräajalla ei nimittäin ole merkitystä, jos liityntäpiste kantaverkkoon sijaitsee nopeutetun alueen ulkopuolella.

Ehdotamme siksi, että kyseisen lain Liitteen 1 Taulukkoon 1 lisätään kohta 5 esimerkiksi seuraavalla tavalla:

”5. nopean kehittämisen alueelle sijoittuvan uusiutuvan energian tuotantolaitoksen verkkoon liittäminen nopean kehittämisen alueen ulkopuolella. Määräaika: yksi vuosi”

Verkonvahvistushankkeet

On kuitenkin epäselvää, onko lakia mahdollista soveltaa verkonvahvistushankkeisiin, eli esimerkiksi kantaverkon voimajohtohankkeisiin. Esitetyn 10 §:n mukaan määräaikoja sovelletaan *”Uusiutuvan energian tuotantolaitoksen rakentamisen, päivittämisen, verkkoon liittämisen ja käyttämisen edellytyksenä oleviin 9 §:ssä tarkoitettuihin menettelyihin”*. Tämän taustalla olevan RED III direktiivin 16 artiklan 1 kohdan mukaan lupamenettelyllä direktiivin piirissä tarkoitetaan kaikkia asiaankuuluvia hallinnollisia lupia, jotka koskevat myös omaisuuseriä, jotka ovat tarpeen kohdassa mainittujen uusiutuvan energian tuotantolaitosten sähköverkkoon liittämistä varten.

Kantaverkon johtoja ei voida suoraan rakentaa tuotantolaitoksen liittymisjohdoksi. Kantaverkko kuitenkin muodostaa runkoverkon, johon liittymisjohdot liittyvät. Huomattava osa Fingridin nykyisestä investointiohjelmasta liittyy välillisesti uusiutuvan energian tuotannon lisäämiseen ja mahdollistaa niiden liittämisen kantaverkkoon ja edelleen uusiutuvan energian siirtämisen sähkön käyttöpaikoille.

Direktiivin tarkoitus huomioiden olisi tehotonta, jos hankkeille välttämättömiin verkonvahvistuksiin ei voisi soveltaa mainittua lakia ja määräaikoja, jos kuitenkin hankkeiden omiin, rakenteeltaan vastaaviin verkkoihin lakia voidaan soveltaa.

Esitämme siis, että valiokuntakäsittelyssä hallituksen esityksen mukaisia 9 §:n 1 momentin 12 kohtaa sekä 10 §:n 1 momenttia muutetaan esimerkiksi seuraavalla tavalla:

9 §:n 1 momentti:

”Tässä luvussa säädettyjä määräaikoja sovelletaan – – 12) eräiden ympäristön käyttöön vaikuttavien hankkeiden lunastusluvasta annettuun lakiin perustuvaan lunastuslupamenettelyyn, jos ne koskevat uusiutuvan energian tuotantolaitoksen liittämistä verkkoon tai **verkon vahvistamista liittämisen mahdollistamiseksi** – –”

16.5.2025

10 §:n 1 momentti:

*"Uusiutuvan energian tuotantolaitoksen rakentamisen, päivittämisen, verkkoon liittämisen ja käyttämisen sekä **liittämisen mahdollistaman verkon vahvistamisen** edellytyksenä olevien 9 §:ssä tarkoitettujen menettelyiden kesto – – "*

On kuitenkin huomattava, että vaikka muutos tehtäisiin ja kantaverkon voimajohtoihin lakia voitaisiin soveltaa, tällä hetkellä se ei nopeuta hankkeiden luvitusta, määräajan ollessa 24 kuukautta. Toisaalta se estäisi lupakäsittelyn oleellisen pitenemisen viime aikojen pisimmästä, 21 kuukauden käsittelyajasta. Nopean kehittämisen alueisiin liittyen 12 kuukauden määräajan soveltaminen olisi voimajohtohankkeille positiivinen, tämä koskisi joka tapauksessa vain pientä osaa kaikista voimajohtohankkeista.

Näiden vuoksi haluamme edellä ehdottamamme lisäksi nostaa seuraavassa osiossa esille aiemminkin ehdottamamme etusijamenettelyn.

Etusijamenettely

Lausunnossamme hallituksen esitysluonnokseen esitimme voimajohtohankkeiden lupamenettelyjen nopeuttamista etusijamenettelyllä. Esitykselle emme näe vastustusta, mutta sen vaikutus olisi välitön ja tarpeellinen ja huomattavan kustannustehokas. Kantaverkon etusija hyödyttäisi myös muita samoja lupamenettelyjä käyttäviä toimijoita, jotka lähes poikkeuksetta ovat riippuvaisia kantaverkon kehittämisestä. Käsittelemme mukaan yleishyödyllisten kantaverkkoinvestointien etusijamenettelyä siksi kannatetaan laajasti. Tälläkin hetkellä Etelä-Suomessa ja Pohjanmaan maakunnissa on voimassa olevia liittämisrajoituksia johtuen kantaverkon liityntäkapasiteetin niukkuudesta, mikä johtuu osaltaan voimajohtohankkeiden luvituksen pitkäkestoisuudesta.

Hallituksen esityksen lausuntopalauteosioon on kirjattu, että etusijamenettelyä koskevan Fingridin esityksen ei katsota kuuluvan hallituksen esityksen alaan. RED III direktiivin toimeenpano ei tätä toki edellytä. Tämä ei kuitenkaan olisi estänyt hallitusta luomasta etusijamenettelyä. Vihreän siirtymän lupien etusijamenettely aluehallintovirastoissa ei myöskään ole osa välttämätöntä direktiivin toimeenpanoa.

Haluamme siis kiinnittää talousvaliokunnan huomion etusijamenettelyn tarpeellisuuteen ja ennen kaikkea sen tehokkuuteen investointien toteuttamiseksi Suomessa ja siten talouskasvun voimistamisessa. Etusijamenettelyllä ei aiheuttaisi haittoja, kustannuksia tai edunloukkauksia, mutta näkisimme sen vaikutuksen konkreettisena ja ylivoimaisena, jotta kantaverkon kehittämisen on mahdollista pysyä voimakkaan Suomeen kohdistuvan investointihalukkuuden mukana ja siten tukea investointeja.

Kunnioittavasti,

Fingrid Oyj
Asiakkaat ja kantaverkkosuunnittelu

allekirjoitettu sähköisesti

Jussi Jyrinsalo
johtaja

16.5.2025

Lisätietoja:
Eero Kujanen
erikoisasiantuntija
+358 45 651 1481
eero.kujanen@fingrid.fi